

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלוס כחו

עורכת-משנה:
רוב איתן. אורי סלע

עורך כתיוב:
סילבי קשה

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
עורך כתיוב: אהרון צור
זלם המערכת: אריה קרו

חבר המערכת:
ישראל ביבר, ניצה נבין, שייש גלור, צילי גלילי, רויט חורוביץ, רותי ורד, רוגי ווהר, אברהם חרסון, אוסקר מאובר, משה לשם, אביבה סטן, עמוס קינן, שלמח קרו.

הציר הראשי:
שמואל ברוור

עורך דפוס:
אריה אריאל

מנהל מעבדה:
נתן רוז

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785,
ת.ד. 136. מען למברקים: "עולמופרט".
חמוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
רפוס משה שהם בע"מ, ת"א. טל. 62239.
המערכת איננה אחראית עבור תוכן חי
סודות, כולל סודות המסתמכות תחת
הכותבת, ר"ח לצורכי, ר"ח לנוסע
ובו הסוכנות ונערכות על-ידי המערכת.
החפצה: דור ספג וכו', תל-אביב.
רוחב אחר-החם 24, טלפון סס' 15673

העתון הנקרא ביותר במדינה

2.6.92

זהו גליון מספר תשע-השע-שתשע.
הגליון הבא הוא גליון ה-1000, גליון המשלים 20 שנה לקיומו של העולם הזה בגלגוליו
השנים, החל ב-9 בינואר וכלה במערכת הנוכחית.
בשבילך זה מספר ישיב, ותו לא. בשבילנו כאן, במערכת, שהוצאנו 349 מתוך 999
הגליונות, זהו מספר עצום — 999 שבועות של מחינות, 999 שבועות של תיכונן מייגע,
אכזבות, משברים, שינויים ברגע האחרון, ויציאת הגליון למכתב הדפוס.
זה היה צריך להיות מאורע משמח. התכוננו לו במשך כמה חודשים. ישיבות ארוכות
הוקדשו לעריכת כתיבת גליון ה-1000. הוא היה צריך לכלול את המציאת כל הגליונות
הקודמים, את המא רעות המרוממים והעצובים שהשתקפו מעל דפיו במשך 20 השנים, את
יצירותיהם של סופרים ידועים — מאלתרמן ועד שלונסקי — שהשתתפו בזמן המגנים
בעתון, ושל צעירים — מדן בן-אמוץ ועד ח"מ — שפירסמו כמה מחיבוריהם הראשונים
מעל עמודיו.
ברגע שפרץ הסיבוב השני, ביטלנו את כל התוכניות האלה. ראשית, לא היתה כל אפשרות
טכנית — בוקשי עצום עלה בידי המערכת, המגויסת ברובה, להוציא את הגליונות השוטפים.
כל שאר התפקידים וההכנות בוטלו.
שנית, בגבור המאורעות ההיסטוריים מסביבנו, לא יכול היה איש מאתנו להתלהב לשמחות
פרטיות קטנות. 20 שנים הן תקופה ארוכה בחייו של עתון, ומעטים העתונים בארץ שהגיעו
אליה. אולם היא כאין וכאפס לעומת מרחבי המרחק והזמן שנתגלו שעה שחילי צה"ל עברו
על פני הריסני, פרצו לעבר שארם אל-שייך וחוללו את האפוס של טיראן.

★ ★ ★
כאשר חזרו חברי המערכת, בזה אחר זה, משרותם, טיכסנו צעה מה לעשות בגליון
ה-1000. ביישיבה זו נזרק על השולחן רעיון שהדליק מיד ניצוץ בלב כולנו. החלטנו להקדיש
את הגליון המורחב, שהיה צריך להיות חגיגי, לזכרם של הנופלים, חללי מלחמת סיני.
על כן יעמוד במרכז הגליון הבא מפעל אותו נגיש לך בחדרת-קודש: המיפקד הטראגי
והמרומם אשר ישא את השם "גפלו למען תחי המולדת".
לא יהיה זה אוסף של הספדים. מטרונתו היא לתאר כל דמות ודמות כאישיות העומדת
בפני עצמה — אדם שלם, עולם מלא של חיות ורגשות ושאיפות, שהקריב את עצמו
על מזבח הקרב — למענו, שנשארו חיים.
רצינו תחילה להכליל את כל הנופלים בסיבוב השני בגליון גדול אחד. אך ראינו שלא
נוכל לעשות זאת, ולהקדיש אותה שעה לכל אדם את המקום הראוי לו. לכן יימשך המפקד
כמה שבועות, ותינתן לך ההזדמנות לעזור לנו במילוי חובה עצובה זו גם אחרי התחלת
הפירסום, באספקת כומר על יידיך והברך שנפלו.
על דבר אחד גופיד חבל על השחיתן החושש, על השחיתן המוחלט בפני המחלה. לא תהיה שום
הפליה בין יליד-ארץ לבין העולה החדש, בין האלוף לבין הטיירון. הם גפלו יחד, ככתבים.
כך נשתדל להציגם.
כולנו עומדים מול הקרבן העליון דלי-רגש וחסי-מילים. אני מקווה שבכל זאת יעלה
בידינו לצייר תמונת-אמת של 180 צעירים אלה — נציגו של דור גדול.

אורי אבנרי

מכתבים

הברית הכנתי-קדושה
הקנוניה בין איזנהאור, האמריקני ועבר
אל-נאצרי (העולם הזה 998) היא סימן דרד
בתולדות המדינות הבינלאומיות — שהיא
שורה ארוכה של ציניות, רמאות וחוסר
עצמות עמוסים במלים חלקות. אבל גם פנו
העטוף בכפפת משי נשאר פנו ותמיכתה
של ארצות-הברית ברוד המצרי אינה אלא
כנייה בעקרונות החופש והיושר.
כל ההסברים כאילו איזנהאור פעל מתוך
דאגה לשלום העולם אינם אלא התחסרות
צבועה. הנציא הרנדל עשה את אשר עשה
רק מתוך חשש לשלום הנפש האמריקאית
מסעוריה. ובשביל זה היה מוכן להפקיר את
גורל ישראל בידי רוד אבנרי אמביציות.
אליהו חנו, תל-אביב

המימטום הגדול
התקפתכם על מנגנון ההסברה (העולם
הזה 998) היתה במקומה. עם כל שירה
שקראתי, עלתה המתי. אם בשעת הסיבה
העליון לא שירת מנגנון זה את עניינו
האומה — מה תפקידו?
התשובה לכך ניתנה לי בשבת, על-ידי
קול ישראל. הוא הודיע כי 55 אלף איש
האוינו לנואמים שונים, בכימות הסברה. וכי
לנו חסרה ההסברה או לאומות העולם? האם
כדי ששר נכבד יקשקש על צרכי השעה,
ועל שיבב כנפי ההיסטוריה, והוצאו מאות
אלפי לירות — או כדי שהעולם ידע ויבין
את מצבנו ואת מאבקנו? הרי אנתנו נקנה
איגרות מלונה בכסחון גם בלי נאומים. וי

אילו הסודות של נירדלחי ימיכו ל-
האמין רק לתעמולה המצרית אם אין
מנגנון ההסברה שולח להם חומר ומרצים.
שולמית גרובר, חיפה

איני מסכים לדעתכם עם כל הכבוד לדעה
העולם וכו', אין לתת לעיתונאים זרים להסי
תובב באופן חופשי בין כוחותינו בשעת
הקרב. גם כך מפתטים ומפספסים יותר
מדי. האם אנתנו גם צריכים לתתו כמו
ידינו את שערי הסודות בפני סוכני ריגול
אליהו רו, צה"ל

חזרתי מסיני מלא התלהבות והתרוממות.
שירתי בצבא הבריטי וגם בצה"ל במלחמת
העצמאות. אבל אשר ראיתי הפעם לא ראיתי
מעוררי צבא חזק, מאורגן, ממושטע, הומתי
ני רציני לראות את התמונה הזאת כי
עיתונים. לשוא. אף כתב ראוי לשמו לא
הצליח להנציח את הדבר. כאשר קראתי
בעיתונים זרים כי מלחמת סיני היתה ענין
של מה בכך, שלא להוכיח ולא ללום על
עליונות צה"ל, כבר לא התפלאתי. ואם
בעוד כמה חודשים תתמטט בין הערבים
האמונה כי הסיבוב השני נגמר בנצחון
מצרי, תתהיה זו תוצאה של אותו דבר שהוא
נרוע מפשע — סימטום הממונים על ההסי
כרה הישראלית.

משה שור, באר-שבע

אישיהשנה
בעריכת

גם אני מצאתי בעמדה
ערבית ליד רפיח את
העתון המצוייר הערבי
שהכיל תרגום המאמר
של העולם הזה על "איש
השנה" נמאל עבר אל-
נאצר. ברנע הראשון כי
עסתי עליכם ואמרת
לעצמי: מה הטעם לספק
לערבים חומר לפולחן
האישיות של הרודן ה-
מצרי? אבל כשהתחלתי
לקרוא את המאמר המ-
תורגם, שיניתי את דע-
תי לנמרי. ראיתי שהם
העתיקו את הכל, ובכלל
זה גם את התיאור המ-
דויק של מטרות מדינת
ישראל, ויציאת מתחת
שרויות השלום ואת הני-
בואה שהמלחמה בין ישי
ראל והערבים תגרום א-
סון לשני הצדדים גם
יחד.

אני מתאר לי שלמאות
אלפי הקוראים של אותו
העתון היתה זאת הפעם
הראשונה שמענו את כי-
ורת-ההשקפה הישרא-
לית על המלחמה, ובוה
נעשה לכמה שרות טוב
למדינה. התחלתי להאי-
מין שאהם צודקים כי
מענויכם שאפשר לנהל
תעמולה רצופה וטובה
גם מעבר לגבול... יחזקאל מנצור, חיפה

אחד העמודים של מאמר העולם הזה בשבוע
עון המצרי אחר טאקה, ראה תמונה בעמוד זה.

שדום, שדום

קראתי את מכתבו של הקורא יוסף רילף
(העולם הזה 998). המציע שננהל שיחות
שלום אפילו עם המלך פארוק. איך אפשר
להעלות הצעה כזו על הרעף? הרי פארוק
אינו אלא נואף מתועב, סמל הרקבון והי-
שחיתות. אני, על כל פנים, הייתי מעדיף
לחיות במצב של מלחמה עם הערבים עוד
חמש או עשר שנים, ולא לסמוך על שלום
עם פארוק למיניהם. כי, כסופו של דבר,
יתחלפו התנאים הנוכחיים ויטום משטר מתי-
קדם בארצות ערב, אשר אתו נבוא לזר
הככם. ואילו הפארוקים, שעמם מציע הקורא
רילף לכתוב ברית, יטואסאו כעלי שלכת —
ואתם כל בני בריתם.

אליעזר פינטה, חולון

אילו השררות הרבות של עמי ערב היו
מניעות לדגנת יכולת-שיבה עצמית ובגרות
המתחבה, הרי שהיו מניעות לספקנה כי
לסכות כל עמי המרחב הוא להתאחד
לנוש מוכר, היכול להרוף כל מומיה אימפי-
ריאליסטית מכל צד שהוא בעולם. אבל
החילוקים, אל נהיה איריאליסטים ללא
תבונה... אל לו להעולם הזה להשתעשע
בסימטאות חסרות ערך מעשי.

איתן דניאל, קרית אונו

אני רואה את עצמי חופשי לקבל את
כתבתכם על "דאוד אל-נאטור", המשרד
בעריכת מקול ישראל (העולם הזה 998)
כחלק ממאמרם על הצורך בהסברה נכונה
בין עמי ערב. ועל הצורך להכניס מה שאהם
קוראים התקפת שלום.
כדרך כלל, אני מלא רק שבחים על
רעיון המס"ל הלבן שלכם. אבל דאוד
אל-נאטור אינו יכול לשמש כמס"ל כזה.
כי הוא יותר מדי לועג לחולשות של
הערבי. הוא אומר דברים שאסור לאדם זר
לומר. אמנם, הדברים נכונים. אבל אני,
כערבי, לא נעים לי לשמוע אותם מפי אדם
זר שהוא, כסופו של דבר, תועמלן של
מדינה אויבת. מבחינה נפשית, תגובתו הי-
שלושה של כל ערבי הוא: "אז מה איכפת
לך? הוא צוחק מזה ואומר שזה רע? אז
דווקא אמשיך בקו הזה!"
לעומת זאת, הופתעתי לטובה מקריין חדש
של קול ישראל, המשרד בעריכת מדינת
אני חושב שהוא הקריין הטוב ביותר
בעריכת כיום — יותר טוב אפילו מיה
קריינים המצריים. והוא מברך דברים נכונים,
ענייני, כמו שמדבר נבר אל נברים. דווקא
הוא עולל להשיע, לא אדם השעות פתני
מים ערבים עתיקים כדי לעשות צחוק מ-
הערבים.

תנועת המרידן העברית
רנתי מאד כשקראתי את גליון חנוכה
(העולם הזה 998). בעצם, אייבשר לקרוא
לו גליון חנוכה, כי לא הקרשתם לחנ המרי

העברי אפילו שורה אחת. אבל כשהיעתי
לעמוד של צילי גלילי, פלחתי לכם. האמר
דיה. החשמונאים מעריצים בלונדית" היתה
שורה יותר מעשרה פאמרים ראשיים. כה
לחי צילין

דויד סיסון, נתניה

עכשיו ברור לי למה הצליח מר
החשמונאים. כידוע, אין למצוא הרבה כי-
לונדיות בחלק של העולם. או החשמו-
נאים כבשו כבר אחרי כפר ומסלכתם התי-
פשמט — והכל כדי למצוא בלונדיות. הפלא
הוא רק שהם לא כבשו את נורווגיה...

מה דופי מצאתם בתסריט כזה, המראה
את כל מעלות הנבונה של אבותינו? וחוק
מות, הוא כשר לנמרי? אין מנישים בו
בשר חזיר, היהודים מנצחים — ואפילו
מריליון היא יהודיה, ואין כל מניעה מסעם
היבנות להאפיאנד בינה ובין יהודה המכבי,
כרת משה ומטרו גולדווין מאיר.

רן שמואלי, בתים

מי האיש?
קראתי בענין רב את סיפורת של חנכת
בופמן (העולם הזה 998) שאהם מכנים
אותה, "פולי אדלר הישראלית". אולם מדוע

אינכם אומרים מי האיש הציבורי המפורסם
שנשט אותה אחרי 48 שעות של נשואין?
ממתי העולם הזה פותר מלגלות פרטים
עניינים כאלה?

דויד שור, צפת

מאז ומעולם. אין העולם הזה טבור כי
חייהם הפרטיים של אנשי ציבור הם נושא
לויכות. כל עוד אין הדבר נוגע לתפקידם
הציבורי.

גלגל בתוך גלגל

קראתי את הסיפור על השתפות קואופרטיב
רן כביצע סיני, וכסופו לא הנתי מי מדבר
על מי. העם זה ר"ח של העולם הזה (998)
על רן, או ר"ח של רן על עצמו? למי שיד
לגלגל הפרסומת?

ראובן ברמן, תל-אביב

לאוטובוס, כמובן. המדור "דו"ח לנוסע"
הוא מדור של מודעות בתשלום, כפי שמצויין
בפירוש בראש עמוד זה בכל גליון.

עלילות הקרב

בימים טרומים אלה וכו' וכו', מצאתי ש-
הות לעיין בכתיב קרילוב והנה, המשל, ה-
איה והיתוש", שעובר על-ידי קרילוב כי
משל של כספך אחר, עורר בי רעיונות:
אם קרילוב מתר לעבר משל, מדוע לי
אסור? הנה התוצאה:

איה, אנב דברי התרברבות,
השמיע פעם זו השפות:
"היתוש אמהה מעל שמים,
כי רב כוחי בכל אפסייטו"

מיהר יתוש לצאת לקרב,
עקץ אויבו בעוצם רב,
עדי נפל אריה בלי כוח
ולסאורתו החל לברוח.

הארי הוא נאצר עבדול,
רהבו עבר כל גבול.
ויתוש, ישראל טבא
כבס סיני (וגם עזה).

ג. בן-דוד, תל-אביב

נערה דוחמת

סיפורת של העולה הצעירה (העולם הזה
993) שנמכרה על-ידי אביה לחתנה, בחיור
150 לירות, היה סממ מועז. אבל בכל זאת
היה בו דבר חויבי, כי הוא הראה שאותו
צעירה כבר ספגה את רוח הארץ והאת ו-
ידעה למרוד בכבלים, ששרדו מיפי הכי-
ניים והראית שהיא המפרתה את מי אביה
הנבער והחלפתה נחושה כי לפחות לבחנ
היא לא יסרה אותו הרב.

רות מימון, ירושלים